АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.

Изх. № 202/10.07.2024 г.

ДО
Г-ЖА ВИОЛЕТА КОРИТАРОВА-КАСАБОВА,
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

Относно: Проект на Закон за водоснабдяването и канализацията, предложен за обществено обсъждане на 10.06.2024 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) детайлно разгледа горепосочения законопроект и приветства идеята за уредба със специален закон на обществените отношения в сферата на ВиК. С настоящото представяме на Вашето внимание конкретни бележки и предложения.

В законопроекта са съобразени изразявани от нас становища по повод на предходни редакции на проекти на Закон за ВиК, в които последователно сме изразявали позиция, че новата уредба на обществените отношения в сферата на водоснабдяването и канализацията следва да запази регламентацията, дадена в действащия Закон за водите по отношение възможността възлагането на дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите - публична общинска и/или публична държавна собственост да става по реда, предвиден в Закона за концесиите. Считаме, че по този начин проектът на Закон за ВиК в по-голяма степен отговаря на европейското законодателство в областта на конкуренцията и държавните помощи.

Във връзка с изложеното по-горе, правим следните коментари и предложения за изменения и/или допълнения по отделни текстове от проекта на закона, както следва:

1. Смятаме, че текстът на чл. 5, ал. 3 в предложената редакция не съответства на разпоредбата на чл. 52, ал. 1 от проекта, предвид което предлагаме следната редакция, като допълнението е маркирано в болд шрифт:

„(3) ВиК операторите по ал. 1 предоставят ВиК услугите срещу заплащане, след възлагането им по реда на този закон **или Закона за концесиите**.“.

2. Разпоредбата на чл. 10, т. 2, съответно на чл. 11, т. 3 не дава яснота как ще се случва финансирането на ВиК системи публична/общинска държавна собственост. Предвид целта на закона - да уреди обществените отношения, свързани с водоснабдяването и канализацията, следва да се разработят ясни и изчерпателни норми, които да дават като минимум основната рамка, а не просто да съдържат декларативно правомощие, без никаква конкретика.

3. В чл. 14, ал. 1, т. 1 разпоредбата е недостатъчно прецизна, тъй като се предвижда в Асоциацията да има представител на държавата (във всички случаи), дори и да няма активи публична държавна собственост, какъвто е например случаят с област София – град.

4. По отношение разпоредбата на чл. 16, ал. 3 следва да се посочи, че е напълно неясно въз основа на какви критерии или съображения е определена квотата от 35% за държавата. В разпоредбата е посочено, че броят на населението се определя по данни от Националния статистически институт към 31 декември на предходната година, което изяснява как се разпределя вътрешно квотата от 65% между общините, но все така не дава отговор на въпроса по какъв принцип е определено съотношението между държавата и общините.

5. Текстът на чл. 16, ал. 5 следва да бъде допълнен, като се допълни с механизъм какво се случва, ако няма единодушие. Иначе на практика се блокира дейността на асоциацията.

6. Чл. 17, ал. 1 предвижда, че организацията и дейността на асоциациите по ВиК се определят с правилник на (!?!, би следвало да е „издаден от“) министъра на регионалното развитие и благоустройството. Предлагаме също да се предвиди задължение този правилник да е съгласуван с общините, които участват в асоциацията, и още по-добре - бъде одобрен от тях.

7. Неясна е причината, поради която с чл. 18, ал.1 от настоящия проект на Асоциацията по ВиК се придава качеството на административен орган по смисъла на Закона за електронното управление. Що се отнася до частта от същия текст, с която на кмета се придава същото качество по реда на цитирания закон, смятаме, че това е излишна тавтология, доколкото качеството на кмета като административен орган е въведено със Закона за местното самоуправление и местната администрация, вр. §1 от Допълнителните разпоредби на Административнопроцесуалния кодекс.

8. Считаме, че дефинициите, дадени в чл. 22, кои водоснабдителни, респективно канализационни системи са публична държавна собственост следва да се прецизират с оглед избягването на противоречиво тълкуване и прилагане на разпоредбата. Предлагаме следната редакция на разпоредбите, като предложението ни за допълнение е маркирано в болд шрифт:

„1. част от водоснабдителните системи, предназначена **пряко** за водоснабдяването на територите на две или повече общини;

2. част от канализационните системи, предназначена **пряко** за отвеждане и/или пречистване на отпадъчните и/или дъждовните води от територите на две или повече общини“.

Също така, следва да се посочи, че след редакцията на т. 3, всички язовири, които са предназначени за питейно-битово водоснабдяване стават публична държавна собственост, което поставя множество въпроси относно уреждането на отношенията между държавата и съответните общини при влизане на този закон в сила.

9. По отношение разпоредбата на чл. 26, ал. 3 досежно въведеното правило площадковите водопроводни и канализационни мрежи с прилежащите им съоръжения да придобиват предназначението по чл. 24, ал. 1 при хипотезата на влязъл в сила подробен устройствен план (ПУП) отбелязваме, че влязъл в сила ПУП не е равно на приложен ПУП. Ако по влезлия в сила ПУП има предвидена улица, а фактически я няма или, ако заварените площадкови ВиК мрежи не попадат в предвидените улици, не става ясно как точно ВиК операторът ще изпълнява задължението си да ги обслужва. Предвид изложеното, предлагаме следната редакция на изречение 2-ро от разпоредбата, като предложенията за допълнение са маркирани в болд шрифт:

„(3) ..... Изградените и/или предвидени с план-схемите към плана водопроводни и канализационни мрежи са предназначени за обслужване на новообразуваните самостоятелни урегулирани имоти, **в случай че изградените проводи попадат в рамките на новопроектираните улици**".

10. По отношение разпоредбата на чл. 26, ал. 4, становището ни, визиращо разликата между влязъл в сила и приложен подробен устройствен план е същото, като изразеното по чл. 26, ал. 3, по-горе. Отделно от това, смятаме, че изградените като площадкови мрежи са и трябва да запазят статута си на обект – частна собственост, общ на собствениците на отделни водоснабдени обекти, присъединени към съответната площадкова мрежа, тъй като тези мрежи са изграждани именно за вътрешно обслужване и не отговарят на нормативните изисквания за улични проводи – нито от техническа гледна точка, нито от гледна точка на разположението им. С настоящата редакция на разпоредбата е отпаднала концепцията за безвъзмездно придобиване, което ще доведе до натоварване на общинските бюджети със средства за изкупуване на тези съоръжение, при това без да е ясно как ще се определя стойността им.

11. В чл. 36, ал. 4 следва да се предвиди, че и носители на други вещни права могат да бъдат правоимащи по отношение на обезщетението за ограниченията при ползването му извън сервитутните ивици за времето на фактическото строителство.

12. С оглед изчерпателното уреждане на обществените отношения, свързани с дейността по предоставяне на ВиК услуги, включително изграждането на ВиК системи и съоръжения, предлагаме чл. 43, ал. 3 да придобие следната редакция, като предложението за допълнение е маркирано в болд шрифт:

„(3) ВиК операторите са възложители на строителството по смисъла на чл. 161, ал. 1 от Закона за устройство на територията, както и заинтересовани лица по смисъла на чл. 124а, ал. 5 от Закона за устройство на територията в случаите, когато в договора по чл. 50 **или в концесионния им договор** е възложено изграждането на ВиК системи или част от тях.".

13. Считаме, че новата ал. 4 на чл. 44 излишно повтаря законодателно решение, което понастоящем е уредено в Закона за електронното управление.

14. Чл. 47, ал. 2 изключва от състава на ВиК операторите предприятия, които не отговарят на изискванията на чл. 44, но предоставят услугата доставяне на вода за ВиК оператор. Същевременно, в новата редакция на чл. 88, ал. 2 е предвидено, че Комисията ще регулира цените, по които тези лица доставят вода.

Напълно неясно остава как Комисията ще регулира цени на лица, които не са ВиК оператори.

15. Предвид една от основните цели на новия закон – да осигури набор от възможности за ефективно управление на ВиК сектора, предлагаме в чл. 46 в ал. 1 да бъде добавен текстът, маркиран в болд:

„(1) ВиК операторите осъществяват дейностите по чл. 44, ал. 1 въз основа на договор за възлагане по чл. 50, сключен с асоциацията по ВиК за обособената територия, **или по реда на Закона за концесиите**."

Също да бъде добавена нова алинея 2 със следното съдържание:

„(2) С решение на Общото събрание на акционерите/съдружниците във ВиК оператора може да бъде сключен договор с друго юридическо лице за изпълнение на конкретни дейности, с

цел постигане на определени технически, финансови и други резултати (договор за техническо и финансово изпълнение). Условията и срокът на този договор се съгласуват с асоциацията по ВиК за съответната обособена територия. Изборът на изпълнител по такъв договор се осъществява от ВиК оператора по реда на Закона за обществените поръчки".

16. С оглед спазването на сроковете за провеждане на процедура за избор на ВиК оператор по реда на Закона за концесиите считаме, че срокът по чл. 52 следва да бъде определен на не по-късно от 2 години.

Също така предлагаме да се допусне възможност за ВиК оператор да може да бъде определен и действащ ВиК оператор за друга обособена територия.

17. Във връзка с разпоредбата на чл. 58, ал. 4 отново следва да се посочи, че няма яснота по отношение собствеността на водомерната шахта.

18. В чл. 59 е дадена легална дефиниция на „водоснабдителни и канализационни услуги". Считаме, че следва да се добави нова ал. 6 с текст:

(6) „Водоснабдителни и канализационни услуги са и дейностите по изграждането, поддържането и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи, включително на пречиствателните станции и другите съоръжения".

19. Разпоредбата на чл. 65, ал. 2 въвежда категорична забрана за ползването на ВиК услуги без монтиран водомер/средство за измерване. Макар и правилна от принципна гледна точка, цитираната разпоредба не е съобразена с обективното положение в страната към настоящия момент, а освен това не става ясно за кои водомери се отнася – за водомерите на сградните отклонения, за индивидуалните водомери или и за двата вида. При всяко положение, следва да се отчете обективното състояние на водомерното стопанство в страната – както при потребителите, така и при ВиК операторите и ако тази разпоредба остане, то прилагането ѝ следва да се отложи за разумен срок (не по-кратък от 5 години) чрез нарочна разпоредба в преходните и заключителните разпоредби на закона.

20. Във връзка с формулировката на чл. 72, ал. 2 считаме, че следва внимателно да се прецизира, доколкото във формираната понастоящем практика по отношение административните актове на КЕВР, както в областта на ВиК, така и в областта на енергетиката, е застъпено общо разбиране относно липсата на правен интерес от обжалване на тези актове от субекти, различни от адресатите на съответния акт. Считаме, че този подход следва да бъде запазен, като нормите, уреждащи приемането на административни актове от Комисията, следва да са идентични с текстовете от Закона за енергетиката.

21. По отношение предлаганата разпоредба на чл. 84, ал. 8, следва да се отбележи, че не е ясно по какъв механизъм Комисията ще следи изпълнението на посочените в същата разпоредба нефинансови цели и как изпълнението им ще се отразява на общото представяне на ВиК оператора, в контекста на контролните функции на Комисията по изпълнение на приетия бизнес план и показателите за качество по чл. 84, ал. 3.

22. С оглед на постигането на ефективно и своевременно разглеждане и одобряване на бизнес плановете на ВиК операторите, предлагаме чл. 87, ал. 3 да придобие следната редакция:

„В случаите по ал. 2 ВиК операторът преработва бизнес плана и го внася за одобряване в комисията в срока, определен с указанията, и уведомява за промените асоциацията по ВиК. **Асоциацията по ВиК не съгласува преработения бизнес план**".

23. По отношение разпоредбата на чл. 88, ал. 2 считаме, че следва да се анализира възможността регулирането от страна на Комисия на цените, по които ВиК оператор доставя вода до водоснабдителна/и система/и на друг/и ВиК оператор/и, да отпадне, а законът да посочи принципите, при съобразяването на които ВиК операторите да договарят тези цени помежду си, като представят на Комисията съответната обосновка. В настоящата редакция на посочената разпоредба в кръга на лицата, обхванати от хипотезата й, попадат и лицата по чл. 47, ал. 2, за които изрично е посочено, че не са ВиК оператори. Както посочихме по-горе, неясно е как Комисията ще упражнява правомощията си по отношение на лица, за които самият закон предвижда, че нямат качеството на регулирани субекти.

24. По отношение Раздел V - Общи условия за предоставяне на ВиК услугите на потребителите, считаме, че така разписани, от предложените текстове не става ясно дали Общите условия подлежат на обществено обсъждане и какъв е редът за приемането им. Според нас сега съществуващият ред за приемане, действие и изменение на Общите условия следва да бъде запазен, независимо от кой орган се предлага първоначалният текст на тези условия.

25. По отношение разпоредбата на чл. 110, ал. 3 не става ясно как и кога Комисията ще определя максималния размер на допустимите общи загуби на вода и годишните целеви нива за тяхното ежегодно намаляване, с оглед на факта, че бизнес плановете се приемат за 5-годишен период и няма как ежегодно да се променят. Ако целта е Комисията да определя максималния размер на допустимите общи загуби за съответния регулаторен период, това следва да се посочи изрично, както и да се посочи, че този размер може да е различен за различните ВиК оператори.

26. Считаме, че текстовете на чл. 110, ал. 4, т. 1 и т. 2 следва да бъдат преместени в Преходните и заключителни разпоредби.

27. По отношение разпоредбите на чл. 117, ал. 2, т. 1 и т. 2 считаме, че не е ясно как се третират намиращи се в или извън имотите на потребителите СКО/СВО или посочените текстове означават, че за част от СВО/СКО отговаря операторът, а за другата част - потребителят?

28. Считаме, че дефиницията на „Площадкови обекти на ВиК системите", дадена в т. 23 на §1, ал. 1 не е достатъчно прецизна. Буквалният прочит води до извода, че всяка сграда и прикрепено към нея или към поземлен имот съоръжение има качеството на площадков обект.

29. Според нас посоченият в § 13, ал. 1 от ПЗР срок е нереалистичен, предвид което предлагаме следната редакция, която предложението за допълнение е маркирано в болд шрифт:

„§ 10. (1) В срок от 24 месеца след влизане в сила на този закон на всички сградни водопроводни отклонения, **отразени в поддържаните от ВиК оператора регистри и бази данни**, следва да има монтирани измервателни средства/водомери".

30. Считаме разпоредбата на § 13, ал. 7 от ПЗР за противоречаща на принципите на свободна инициатива и защита на конкуренцията, предвид което считаме, че следва да отпадне.

31. При съблюдаване на принципа на равнопоставеност между стопанските субекти, предлагаме в § 14 от ПЗР да бъде добавена нова алинея 3 със следното съдържание:

„(3) Действието на договора по ал. 1 може да бъде продължено с допълнително споразумение, сключено не по-късно от 3 месеца преди изтичането на срока на договора, с което срокът се удължава със срок, който заедно с изтеклия срок не може да надхвърля максималния срок по Закона за концесиите".

Алинея 3 да стане съответно ал. 4.

32. С § 19, т. 2, буква „б" и точка 3 от ПЗР се предвижда отмяна на ал. 4, 5, 6, 7 и 8 от чл. 83 на ЗУТ, както и отмяна на чл. 83а и 83б. Не става ясно какво налага отмяната на тези текстове, което, за да бъде подкрепено, предполага най-малко мотивиране от страна на вносителя.

С УВАЖЕНИЕ,

ВАСИЛ ВЕЛЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ